

Vel verd et øre

■ Anmeldt av **Olav Egil Aune**
olav.egil.aune@vl.no 22 310 432

Mens Sverre Jordans (1889–1972) sanger og pianostykker flyter av gårde i bergensk letthet og til dels lyst, kjører Johannes Haarklous (1847–1925) seg ofte inn i kratt og busker. Begge feires med nye CD-er denne uka. Haarklou først, han var født i Haukedalen i Førde, tiltenkt et yrkesaktivt liv som lærer, ble organist (blant annet i Sagene og Gamle Aker i Oslo), senere komponist og orkester-/kor-dirigent.

Det var en bestemt kar, «det var noe kraftig og storslått over Haarklou, men av og til også noe steilt og kantete», sier Nils Grinde i sin norske musikkhistorie. Det siste bekreftes av at han gikk heftig ut mot Edvard Grieg da Grieg inviterte eliteorkesteret Concertgebouw-orkestra fra Amsterdam i stedet for Musikkforeningens Orkester fra Kristiania (hvor han arbeidet).

Mest komponist. Haarklou var komponist og organist, mest komponist selv om han var en skattet og virtuos orgelspiller. Når han nå feires med sanger, får vi innblikk i et komplekst sinn, en komponistbegavelse som ikke lot seg lede av etter-spørselen, men som lette seg inn til en originalitet, som kan kjennes vanskelig å forholde seg til selv i dag. Det er noe voldsomt her, selv i det små. Og likevel, om en gir det tid, spiller det på mer nyanserte strenger enn ved første ørekast.

Tekstene, som han henter fra Bjørnson, Hamsun og Sivle, finner ofte meningen sin igjen i Haarklous toner. Det en ikke får øye på i kampens hete, åpner seg med tid. Noe renner utenfor sine egne former, noe henger i vel tynne musikalske tråder, noe blir så komplekst krattete at selv komponisten ikke finner ut igjen – men noe står igjen. Og det er alltid dette noe man leter etter.

Sopranen Linda Øvrebø er perfekt, hun har den rå tilnærmingen til en komponist som ikke lar seg stryke med silkehansker. Noen få ganger aldri så lite på side av tonene i de verste krumspringene, men la gå. Kristin Fossheim (piano) maler pianoklangen som om den var et orkester, det ligger i Haarklous ånd.

Romantiker av nåde. Sverre Jordan kommer fra en annen planet. En romantiker av nåde, en overskuddskomponist med betydelig melodisk begavelse. Det kan flyte vel lett, det kan til og med virke overfladisk. Men

CD KLASSISK

Sverre Jordan
Sanger, pianoverker, kammermusikk
Hilde Haraldsen Sveen (sopran), Gro Sandvik (fløyte) og Turid Bakke Braut (piano)

2L 65/Musikkoperatørene

Johannes Haarklou
Sanger
Linda Øvrebø (sopran), Kristin Fossheim (piano)

2L 62/Musikkoperatørene

igjen, han har sine (særlig muntre) særtrekk innenfor den klassiske/romantiske rammen.

Et av de fineste arbeidene på denne CDen er hans stadig spilte *Sonatime for fløyte og klaver* – lys, levende levert av Gro Sand-

«Har vi tid, vilje og overskudd til dette i dag når verden er i ferd med å spreke av musikk til alle tenkelige og utenkelige forhold?»

Olav Egil Aune anmelder musikk av Sverre Jordan

vik og Turid Bakke Braut. Hilde Haraldsen Sveen gjør enkelte av romansene til perler, det skal sies. At både Kirsten Flagstad og Lauritz Melchior gjerne satte Sverre Jordan på programmet, sier sitt.

Nysgjerrig. Så er spørsmålet: Har vi tid, vilje og overskudd til dette i dag når verden er i ferd med å spreke av musikk til alle tenkelige og utenkelige forhold? Og er ikke dette mer for arkivene enn for tusen hjem? Kanskje det. Men det synges og spilles med raust overskudd. Bare *det* er *noe* i en tid som egentlig ikke har tid. Jeg tar i mot, og kjenner at jeg er nysgjerrig på det norske.

Norsk på norsk

■ Anmeldt av **Lars O. Flydal**
lars.flydal@vl.no 22 310 414

Det er etter hvert mulig å spille seg gjennom store deler av standardrepertoaret innen kammermusikken ved hjelp av norske utøvere.

Og det mest gledelige er at kvaliteten jevnt over er meget høy, noe også internasjonale kritikere gir uttrykk for.

Håvard Gimse har spilt inn Schubert og Schumann, og åpner med Schuberts *Arpeggione*-sonate sammen med Henning Kraggerud på bratsj. Arpeggione, er en cello-gitar hybrid som fikk en meget kort periode i musikkhistorien, men Schuberts flotte sonate er omskrevet for både cello og bratsj og fremføres stadig vekk. Kraggerud og Gimse har gått til urkilden og bearbeidet Schuberts håndskrevne original. En showpiece full av deilige melodilinjer og danseryt-

mer som de to herrene håndterer leket og med såpass mye friksjon at det blir interessant.

Mørk Schumann. Men det mest interessante på platen er likevel det Gimse leverer alene; en dyptpløyende og følsom tolkning av Schumanns *Kinderszenen*. Sjelden får du høre *Träumerei* så dvelende langsom og var i fremtoningen.

Du får et sterkt møte med Schuberts mørkeste sider, hans *Sonate i A-moll* skrevet av en 26-åring som akkurat har fått dødsdommen gjennom syfilisdiagnosen. Forsøkene på å nå frem til de lyse sidene i tilværelsen kveles av truende rytmer og dødsangsten gjenspeiles i sørgemarsj og heftige utbrudd. Håvard Gimse gir oss mange sterke berøringspunkter med dynamikken i den unge mannens fortvilelse, fra resignasjon til eruptivt sinne.

Nestor. Liv Glaser er selve nestoren innen norsk klaverutøvelse. De siste årene (hun fylte 75 år nylig) har hun viet seg til studier av, og fremførelser på originalinstrumenter. I dette tilfelle spiller hun Schumann på

et forte-piano laget av Gottlieb Hafner i 1830.

Liv Glaser har plukket frem Clara Schumanns «instruktive» utgave av ektemannens klaververk som hun arvet av sin far-mor. De små klaverstykkene i *Album für die Jugend* var en viktig del av Liv Glasers barnelærdom, og det er morsomt å høre disse småstykkene spilt av en (unnskyld) aldrende dame der musikalsk modenhet spiller på lag med yr spilleglede som fra en ivrig sjuåring. Akkurat så gammel var Schumanns datter Marie da hun fikk disse stykkene fra sin far. Liv Glaser beskriver dem som små gløtt inn i det Schumannske hjem.

Barnerommet. *Kinderszenen* er barndom sett i tilbakeblikk og tiltenkt mer voksne utøvere. Liv Glaser gir dem en tolkning langt unna det Håvard Gimse presenterer. Hun går til originalinstrumentet fra perioden og er nok mye nærmere den spillestil som rådet den gang de ble urfremført av Clara Schumann. Hurtige tempi og en mer konstant tilnærming som tar hensyn til den mer tilbakeholdne klangen i forhold til et moderne fly-

«Liv Glaser er ikke blitt for gammel til å boltre seg i barndommens rike»

Liv Glaser har spilt inn stykker av Robert Schumann.

Foto: Lars O. Flydal